Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
NOWE Słowa na start!, klasa 8, edycja do uszczuplonej podstawy programowej 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* w klasie 8. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	**Wymagania na ocenę dopuszczającą** **Uczeń potrafi:**	**Wymagania na ocenę dostateczną** **Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:**	**Wymagania na ocenę dobrą)** **Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:**	**Wymagania na ocenę bardzo dobrą** **Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:**	**Wymagania na ocenę celującą** **Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:**
2. **Wobec życiowych doświadczeń**	• opisać graffiti	• porównać graffiti Banksy'ego z XVII--wiecznym obrazem	• wypowiedzieć się na temat kolorystyki dzieła i określić jej funkcję	• omówić funkcję dodania maski postaci z obrazu • omówić znaczenie otoczenia dla wymowy dzieła	• wskazać inne dzieła sztuki, w których artyści prezentowali radzenie sobie z trudnymi doświadczeniami
3. **Nie bać się życia**	• omówić treść fragmentów tekstu • przytoczyć argumenty wysuwane przez bohaterki	• scharakteryzować każdą z bohaterek	• wyjaśnić przyczynę sporu pomiędzy bohaterkami	• wyrazić swoją opinię na temat sporu zaprezentowanego we fragmentach tekstu	• stworzyć pracę pisemną związaną z tematem lekcji
4. **Spotkanie z żywiołem – *Burza* Adama Mickiewicza** (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną w wierszu	• określić kontekst biograficzny utworu • wskazać cechy bohatera romantycznego u podróżnego	• nazwać środki stylistyczne użyte w utworze i określić ich funkcję • omówić obraz natury wyłaniający się z utworu	• zinterpretować puentę utworu • wskazać konteksty kulturowe związane z tematem utworu	• porównać wiersz Adama Mickiewicza z obrazem Rembrandta
5. i 6. **Życie na ławie oskarżonych**	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu	• odnieść przeczytane fragmenty tekstu do definicji powieści kryminalnej	• wyciągnąć z przemyśleń bohaterów ogólne wnioski dotyczące natury człowieka	• podjąć dyskusję na temat stwierdzenia bohaterki, że mówienie prawdy jest przejawem odwagi
7.	• omówić treść fragmentów	• przedstawić stosunek	• wyjaśnić, w jaki sposób	• sformułować	• odszukać informacje

Zaakceptować ograniczenia	tekstu • wymienić osiągnięcia Stephena Hawkinga, o których jest mowa w tekście	narratora tekstu do życia	naukowiec postrzegał swoją niepełnosprawność	przesłanie wynikające z relacji Stephena Hawkinga dotyczącej jego życia	na temat ludzi, którzy osiągnęli sukces pomimo różnych ograniczeń
8. **Niezwykły zawód**	• omówić treść wywiadu • zreferować odczucia lekarza podczas przeszczepu serca	• wyjaśnić, dlaczego Zbigniew Religa został chirurgiem • scharakteryzować Zbigniewa Religę jako lekarza	• omówić emocje Zbigniewa Religi, które towarzyszyły mu podczas pierwszej przeprowadzanej operacji • przedstawić romantyczną stronę zawodu lekarza, którą dostrzegał Zbigniew Religa	• zinterpretować znaczenie przekształconego frazeologizmu w tytule wywiadu	• wypowiedzieć się na temat filmu *Bogowie* w reżyserii Łukasza Palkowskiego
9. i 10. **Wywiad**	• wymienić etapy tworzenia wywiadu	• ułożyć pytania do autora podanego tekstu	• zebrać informacje na temat wybranej postaci, wymyślić temat wywiadu i ułożyć pytania • wskazać błędy w podanym wywiadzie	• przeprowadzić wywiad z koleżanką lub kolegą	• przedstawić wybrany przez siebie wywiad i go ocenić • przeprowadzić wywiad z osobą ze swojego otoczenia na temat jej pasji
11. **Fotografia**	• wymienić rodzaje fotografii	• ocenić wybraną fotografię na podstawie podanych kryteriów	• wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii • omówić fotografie Charlesa Ebbetsa, Annie Leibovitz i Matthew Abbotta	• dokonać analizy wybranej fotografii	• dokonać analizy wybranej fotografii artystycznej
12. i 13. **Jak doskonalić technikę pisania rozprawki?**	• stworzyć plan rozprawki	• omówić na przykładzie podanej rozprawki sposoby zachowania spójności tekstu	• sformułować tezę do podanego tematu rozprawki • skorygować błędy w podanych rozprawkach	• dokonać analizy przykładowej rozprawki • stworzyć rozprawkę	
14 i 15. **Sposoby wzbogacania słownictwa**	• wyjaśnić znaczenie pojęć: *neologizm*, *zapożyczenia*, *wyrazy rodzime*, *synonimy*, *antonimy*, *homonimy*, *wyrazy wieloznaczne*	• wskazać funkcje neologizmów w podanych fragmentach tekstów • rozpoznać w tekstach rodzaje neologizmów • rozpoznać w tekście homonimy i wyrazy wieloznaczne	• omówić zasadność i funkcję użycia wyrazów obcych w tekstach • zastąpić podane wyrazy synonimami • zastąpić zapożyczenia wyrazami rodzimymi	• omówić funkcje neologizmów w tekstach artystycznych	
16. i 17. **Czym jest styl**	• wymienić style funkcjonujące w	• wymienić cechy każdego ze stylów	• rozpoznać styl podanej wypowiedzi	• stworzyć tekst w wybranym stylu	

języka? Jakie style wyróżniamy?	polszczyźnie	• wskazać w tekście sformułowania nacechowane stylistycznie • wskazać błędy stylistyczne w podanych tekstach	• przekształcić sformułowania nacechowane stylistycznie w neutralne stylistycznie • skorygować błędy stylistyczne w podanych tekstach		
18. **Ortografia – przypomnienie wiadomości**	• przedstawić zasady ortograficzne	• uzupełnić podane teksty poprawnymi formami	• skorygować teksty pod kątem ortograficznym	• stworzyć teksty poprawne pod względem ortograficznym	
19. i 20. **Podsumowanie** **Sprawdź, co potrafisz**	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się terminami: *synonimy*, *antonimy*, *homonimy*, *wyrazy wieloznaczne*, *zapożyczenia*, *neologizmy*, *styl naukowy*, *styl urzędowy*, *styl publicystyczny*, *styl artystyczny*, *styl potoczny*, *wywiad*, *rozprawka*	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
21. **Ojczyzna**	• opisać to, co zostało przedstawione na obrazie	• omówić kompozycję dzieła	• wskazać topos, do którego odwołał się artysta • omówić funkcje kolorystyki	• zinterpretować znaczenie symboli • wyjaśnić wymowę obrazu	• wskazać inne teksty kultury przedstawiające ojczyznę jako matkę
22. i 23. **Fantastyka a historia**	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat bohaterów fragmentów tekstu • wskazać środki językowe użyte do opisu walki i określić ich funkcję	• wyjaśnić funkcję użycia obrazowania fantastycznego w kreacji pana Betona	• omówić funkcję opisywania świata z perspektywy dziecka • sformułować uniwersalne wnioski	• omówić kontekst historyczny tekstu
24. i 25. **Walczyć za ojczyznę – *Reduta Ordona* Adama Mickiewicza** (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworów	• wskazać przykłady animizacji • wskazać w utworze wyrazy dźwiękonaśladowcze • wskazać inne środki	• omówić sposób przedstawienia wydarzeń w utworze • omówić sposób przedstawienia cara • określić funkcję animizacji	• sformułować przesłanie *Reduty Ordona* • omówić obraz współczesnego świata przedstawiony w	• przedstawić sylwetkę Juliana Konstantego Ordona na podstawie dowolnych źródeł • wypowiedzieć się na temat sposobu kreacji

		stylistyczne użyte w utworze • porównać sposób przedstawienia agresorów i obrońców	• określić funkcję nagromadzenia wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze • odnieść postać Kapitana Polski do antycznych herosów i współczesnych superbohaterów	piosence Lao Che	romantycznych legend bohaterów
26. **Geneza *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza w świetle *Epilogu*** (lektura obowiązkowa – księgi wskazane w pp)	• omówić treść *Epilogu* • zidentyfikować adresata inwokacji jako „małą ojczyznę”	• omówić sposób przedstawienia Paryża z perspektywy emigranta • omówić sposób przedstawienia *kraju lat dziecinnych*	• przedstawić kontrasty pomiędzy przedstawieniem Paryża i *kraju lat dziecinnych* (przestrzenie: natura – miasto, swojskość – obcość, wspólnota – konflikt) • omówić funkcję kolorystyki dominującej w inwokacji	• omówić sposób przedstawienia przestrzeni w inwokacji	• omówić kontekst historyczny utworu • podjąć dyskusję na temat przyczyn i konsekwencji emigracji
27. **Dworek szlachecki w *Panu Tadeuszu* Adama Mickiewicza** (lektura obowiązkowa – księgi wskazane w pp)	• opisać Soplicowo • wymienić głównych bohaterów epopei	• przedstawić tytułowego bohatera utworu	• omówić relacje pomiędzy mieszkańcami Soplicowa	• omówić harmonię pomiędzy człowiekiem a naturą w odniesieniu do przedstawienia Soplicowa	• odnaleźć konteksty i nawiązania
28. **Obraz szlachty w *Panu Tadeuszu* Adama Mickiewicza** (lektura obowiązkowa – księgi wskazane w pp)	• omówić obyczaje szlacheckie zaprezentowane w epopei	• wskazać wady różnych przedstawicieli szlachty	• omówić funkcję tradycji w utworze	• dokonać analizy sposobu przedstawienia szlachty (pozytywny i negatywny wizerunek)	• odnaleźć komizm i ironię w sposobie przedstawienia wybranych bohaterów
29. **Jacek Soplica – bohater dynamiczny** (lektura obowiązkowa – księgi wskazane w	• omówić biografię Jacka Soplicy	• scharakteryzować Jacka Soplicę przed jego przemianą i po niej	• przedstawić momenty kluczowe dla biografii Jacka Soplicy z punktu widzenia tego bohatera oraz Gerwazego • omówić funkcję miana przybranego przez bohatera	• porównać stosunek do świata i siebie samego Jacka Soplicy oraz księdza Robaka (dostrzec kontrast)	• przedstawić różnych bohaterów literackich, którzy przeszli przemianę wewnętrzną

pp)					
30. **Historia w *Panu Tadeuszu* Adama Mickiewicza** (lektura obowiązkowa – księgi wskazane w pp)	• wskazać odwołania do historii na początku utworu (przyjazd Tadeusza do Soplicowa) i na jego końcu (koncert Jankiela) • wymienić wydarzenia historyczne przywołane podczas oglądania przez Tadeusza obrazów • wymienić wydarzenia historyczne przywołane w koncercie Jankiela	• omówić funkcję przywołanych wydarzeń historycznych	• omówić funkcję *Mazurka Dąbrowskiego* przywołanego na początku i na końcu dzieła	• wskazać inne wydarzenia historyczne przywołane w dziele i omówić ich funkcję	• wskazać i omówić teksty kultury nawiązujące do wydarzeń z historii Polski
31. ***Pan Tadeusz* – kształt artystyczny utworu** (lektura obowiązkowa – księgi wskazane w pp)	• wymienić cechy epopei	• odnieść cechy epopei do *Pana Tadeusza*	• omówić funkcję przymiotnika *ostatni*, który często pojawia się w utworze • omówić sposób prezentacji przyrody w dziele	• dokonać analizy wybranego opisu przyrody w utworze	• podjąć dyskusję na temat aktualności *Pana Tadeusza*
32. **Wiesz, umiesz, zdasz**	• przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	• wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła	• dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów tekstu	• stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów epopei	
33. i 34. **Co już wiemy o twórczości Adama Mickiewicza?**	• wymienić tytuły omawianych utworów Adama Mickiewicza	• określić przynależność gatunkową utworów	• przywołać problematykę omawianych utworów • przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach	• odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów	• podjąć dyskusję na temat roli Adama Mickiewicza w literaturze polskiej
35. i 36. **Podróż w czasy pozytywizmu**	• określić ramy czasowe epoki • wymienić elementy programu pozytywistycznego	• wyjaśnić etymologię nazwy epoki • przedstawić najważniejsze zagadnienia programu pozytywistycznego	• wskazać elementy realizmu na wybranych obrazach	• dokonać analizy obrazu realistycznego	• wskazać powiązania pomiędzy realizmem pozytywistycznym a dokumentalizmem czasów obecnych
37.–40. **Henryk Sienkiewicz, *Latarnik*** (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • określić rodzaj narracji	• omówić świat przedstawiony noweli • wskazać cechy gatunkowe noweli	• omówić przyczyny tułaczki Skawińskiego (także te niewyrażone bezpośrednio) • omówić sposób, w jaki	• wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania ojczyzny przez Skawińskiego	• wypowiedzieć się na temat problemów, z jakimi borykają się emigranci i uchodźcy

		• scharakteryzować głównego bohatera utworu • omówić przemianę bohatera utworu	bohater reaguje na pierwsze wersy *Pana Tadeusza* • omówić funkcję przyrody w noweli	• zinterpretować symbolikę latarni morskiej • sformułować przesłanie utworu	• omówić kontekst historyczny noweli
41. **Wiesz, umiesz, zdasz**	• przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	• wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła	• wyjaśnić znaczenia tułactwa bohatera w odniesieniu do fragmentów i całości utworu	• napisać opowiadanie o późniejszych losach bohatera • uzasadnić porównanie Skawińskiego do Syzyfa	
42. **Muzyka**	• wymienić elementy języka muzyki • wymienić rodzaje muzyki rozrywkowej	• ocenić utwór muzyczny na podstawie podanych kryteriów	• wykorzystać elementy języka muzyki podczas analizy wybranego utworu	• omówić rolę muzyki w wybranym filmie	• stworzyć prezentację na temat ulubionego muzyka lub rodzaju muzyki • stworzyć prezentację na temat muzyki etnicznej charakterystycznej dla regionu, w którym mieszka
43. i 44. **Jak napisać artykuł?**	• zdefiniować artykuł • wymienić cechy artykułu	• przedstawić kompozycję artykułu	• samodzielnie zebrać informacje do artykułu • dokonać analizy formy i treści podanego artykułu	• napisać artykuł problemowy	
45. i 46. **Norma językowa i błąd językowy**	• wskazać różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową • przedstawić podział błędów językowych	• wskazać teksty realizujące normę wzorcową i normę użytkową • poprawnie odmienić podane wyrazy • wskazać w podanych wyrazach sylaby akcentowane	• skorygować błędy w podanych tekstach • odnaleźć w podanych tekstach błędy stylistyczne i je skorygować • skorygować błędy interpunkcyjne	• poprawnie sformułować związki frazeologiczne • poprawnie odczytać podane wyrazy	
47. i 48. **Nazwy osobowe i miejscowe**	• rozpoznać w tekście nazwy osobowe i miejscowe	• określić kategorie nazw osobowych	• używać poprawnych form nazwisk • zapisać nazwy miejscowe w odpowiednich formach	• stworzyć nazwy narodowości i mieszkańców od nazw miejscowych	

49. i 50. **Podsumowanie** **Sprawdź, czy potrafisz**	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: *artykuł, norma językowa, norma wzorcowa, norma użytkowa, błąd językowy, nazwy osobowe*	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
51. **Wzorce**	• opisać to, co zostało przedstawione na obrazie	• omówić kompozycję dzieła • omówić relacje pomiędzy postaciami przedstawionymi na obrazie	• określić nastrój obrazu i wskazać środki, które go kształtują	• omówić funkcję światłocienia • zinterpretować obraz	• przygotować prezentację na temat swojego wzorca
52. **Dlaczego potrzebujemy autorytetów?**	• wyjaśnić znaczenie pojęcia *wywiad* • omówić treść fragmentów tekstu	• wymienić zasady, którymi warto kierować się podczas poszukiwania autorytetu • wskazać różnice pomiędzy autorytetem a guru	• omówić rolę autorytetów we współczesnym świecie • dokonać analizy sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę	• podjąć dyskusję na temat współczesnych autorytetów • podjąć dyskusję na temat uznawania celebrytów za autorytety	• przedstawić swój autorytet i uzasadnić ten wybór
53. **Podróż w czasie z Sienkiewiczem – *Quo vadis*** (lektura obowiązkowa poznawana we fragmentach)	• omówić treść lektury • wymienić bohaterów pierwszo- i drugoplanowych	• określić czas i miejsce akcji • wymienić wątki główne i poboczne	• odnieść definicję powieści historycznej do utworu	• wskazać w powieści elementy rzeczywistości starożytnego Rzymu	• wymienić nurty starożytnej filozofii i omówić te, do których nawiązano w powieści
54. **Świat na styku dwóch kultur – pogańskiej i chrześcijańskiej – *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza** (lektura obowiązkowa poznawana we fragmentach)	• omówić treść powieści	• przedstawić obraz kultury starożytnego Rzymu zaprezentowany w powieści • omówić życie pierwszych chrześcijan w Rzymie • dokonać charakterystyki porównawczej Nerona i św. Piotra	• określić hierarchię wartości pogan i chrześcijan • omówić przyczyny, konsekwencje i znaczenie pożaru Rzymu	• omówić symbolikę cierpienia pierwszych chrześcijan • podać przykłady symboli pojawiających się w powieści i zinterpretować ich znaczenie • wypowiedzieć się na temat uniwersalnej	• podjąć dyskusję na temat aktualności przesłania powieści

				wymowy powieści	
55. **Wśród najważniejszych bohaterów powieści *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza** (lektura obowiązkowa poznawana we fragmentach)	• omówić treść powieści	• scharakteryzować wybranych bohaterów drugoplanowych	• przedstawić Marka Winicjusza jako bohatera dynamicznego • wypowiedzieć się na temat znaczenia Petroniusza w powieści	• porównać kreacje bohaterek powieści	• podjąć dyskusję na temat funkcjonalności filozofii wyznawanej przez Petroniusza
56. **Miłość (nie)jedno ma imię – *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza** (lektura obowiązkowa poznawana we fragmentach)	• przedstawić historię miłości Marka Winicjusza i Ligii	• porównać sposoby postrzegania miłości między mężczyzną a kobietą przez Rzymian i chrześcijan	• omówić dojrzewanie Marka Winicjusza do miłości • omówić zaprezentowaną w powieści chrześcijańską miłość bliźniego	• omówić różne postawy wobec winowajców na przykładach bohaterów powieści	• przedstawić sposoby zaprezentowania wątków miłosnych w innych tekstach kultury
57. **Wiesz, umiesz, zdasz**	• przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	• wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu	• dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu	• stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów powieści	
58. **Co już wiemy o twórczości Henryka Sienkiewicza?**	• wymienić tytuły omawianych dzieł Henryka Sienkiewicza	• określić przynależność gatunkową poznanych utworów	• dokonać analizy problematyki omawianych utworów • przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach	• odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów	• podjąć dyskusję na temat roli Henryka Sienkiewicza w literaturze polskiej
59. **Być blisko w najtrudniejszych chwilach – *Oskar i pani Róża* Érica-Emmanuela Schmitta**	• omówić treść fragmentów tekstu • określić narrację fragmentów utworu	• scharakteryzować bohaterów fragmentów powieści • określić temat przewodni fragmentów utworu • wypowiedzieć się na temat prawdziwości opowieści snutych przez panią Różę	• postawić hipotezy dotyczące celu, w jakim pani Róża opowiada Oskarowi historie • omówić relacje łączące Oskara z panią Różą	• wypowiedzieć się na temat języka bohaterów	• odnaleźć konteksty i nawiązania

60. **Mądrość, dobre życie, przyjaźń**	• wymienić wartości życiowe, na które zwraca uwagę Leszek Kołakowski	• omówić różne sposoby rozumienia przez rozmówców pojęcia *mędrzec*	• wymienić cechy prawdziwego przyjaciela na podstawie wywiadu	• wyjaśnić przyczynę częstego posługiwania się przez Leszka Kołakowskiego sformułowaniami wyrażającymi niepewność	• podjąć dyskusję na temat wypowiedzi Leszka Kołakowskiego • odnaleźć w tekstach kultury różne przedstawienia przyjaźni i je omówić
61. **Ludzie wobec ludzi – *List do ludożerców* Tadeusza Różewicza** (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny • scharakteryzować tytułowych *ludożerców*	• zinterpretować zabieg stylistyczny zastosowany na początku wiersza • omówić funkcję użycia wyrazu *ludożerca* w utworze	• zinterpretować zakończenie wiersza • odnieść wymowę wiersza do codziennej rzeczywistości	• podjąć dyskusję na temat *ludożerców* w codziennej rzeczywistości • podjąć dyskusję na temat: „Czy każdy ma w sobie *ludożercę*?”
62. **Wobec niechcianych dobrych rad**	• omówić problematykę tekstu	• wskazać w tekście elementy języka potocznego i określić ich funkcję	• omówić funkcje kompozycyjne poszczególnych fragmentów tekstu	• wskazać główną myśl tekstu • odnieść pojęcie *stereotyp* do historii opisanej przez autorkę	
63. i 64. **Jak napisać list otwarty?**	• wymienić cechy listu otwartego	• przedstawić kompozycję listu otwartego	• skorygować podany list otwarty i wzmocnić jego perswazyjność odpowiednimi środkami retorycznymi • dokonać analizy przykładów listów otwartych	• zredagować list otwarty	
65. **Film**	• wyjaśnić znaczenie pojęć: *kadr, plan filmowy, scena, montaż*	• podać przykłady filmów, reprezentujących poszczególne gatunki	• wskazać w wybranych filmach cechy pozwalające zaklasyfikować je do poszczególnych gatunków	• dokonać analizy języka filmu na wybranym przykładzie • ocenić wybrane dzieło filmowe na podstawie podanych kryteriów	
66. i 67. **Odmienne i nieodmienne części mowy – przypomnienie wiadomości**	• wymienić odmienne i nieodmienne części mowy	• scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy • rozpoznać nieodmienne części mowy	• odnaleźć w tekście nieosobowe formy czasowników i je określić • dokonać poprawnej deklinacji rzeczowników • poprawnie odmienić i stopniować przymiotniki	• właściwie określić formy osobowe czasowników • poprawnie określić i stosować formy zaimków	

68. **Części zdania – przypomnienie wiadomości**	• wskazać w zdaniu podmiot i orzeczenie	• wskazać w zdaniu przydawki i określić, jakimi częściami mowy zostały one wyrażone • wskazać w zdaniu dopełnienie i okolicznik	• wskazać w zdaniu orzeczenie imienne	• rozpoznać i zastosować zdania bezpodmiotowe	
69. **Typy wypowiedzeń – przypomnienie wiadomości**	• podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań • rozpoznać w tekście równoważniki zdań	• rozpoznać zdania współrzędnie i podrzędnie złożone	• przekształcić zdania pojedyncze w złożone	• przekształcić zdania w imiesłowowe równoważniki zdań	
70. i 71. **Podsumowanie** **Sprawdź, czy potrafisz**	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: *powieść historyczna*, *bohater dynamiczny*, *symbol*, *felieton*, *film*, *odmienne i nieodmienne części mowy*, *części zdania*, *rodzaje wypowiedzeń*, *list otwarty*	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
72. **Życiowe wybory**	• wyjaśnić znaczenie pojęć: *mural*, *motyw biblijny*, street art • opisać mural	• wskazać motyw biblijny, do którego odnosi się dzieło	• zinterpretować symbolikę barw użytych przez artystkę • wyjaśnić tytuł muralu	• zinterpretować wymowę dzieła	• omówić wybrany przykład *street artu*
73. **Bez wyboru – *Igrzyska śmierci* Suzanne Collins**	• wyjaśnić znaczenie pojęcia *antyutopia* • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• omówić świat przedstawiony w utworze • omówić sytuację, w której znalazła się bohaterka • omówić sposób sprawowania władzy w Panem	• wyjaśnić, na czym polega dylemat Katniss • wskazać cechy antyutopii w świecie opisywanym przez autorkę	• wyjaśnić, jaką funkcję pełnią Głodowe Igrzyska w świecie Panem	• stworzyć prezentację na temat różnych form antyutopii w tekstach kultury
74. **Z wizytą w Klerykowie – *Syzyfowe prace* Stefana Żeromskiego** (lektura obowiązkowa omawiana we	• omówić treść powieści • określić czas i miejsce akcji powieści • omówić narrację powieści	• opisać mieszkańców Klerykowa	• omówić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych	• odnaleźć powiązania pomiędzy biografią pisarza a historią głównego bohatera	

fragmentach)					
75. **Szkoła pod zaborami – *Syzyfowe prace* Stefana Żeromskiego** (lektura obowiązkowa omawiana we fragmentach)	• omówić treść powieści • wymienić metody rusyfikacji przedstawione w powieści	• przedstawić sposób funkcjonowania szkoły w powieści • wymienić metody działania nauczycieli sprzyjające rusyfikacji	• wypowiedzieć się na temat kontekstu historycznego utworu • omówić różne formy walki z rusyfikacją	• odnieść treść powieści do mitu o Syzyfie	• podjąć dyskusję na temat różnych sposobów uniformizowania młodzieży w szkole
76. **Lekcja patriotyzmu – *Syzyfowe prace* Stefana Żeromskiego** (lektura obowiązkowa omawiana we fragmentach)	• omówić treść fragmentu tzw. lekcji języka polskiego (rozdz. XV)	• scharakteryzować Bernarda Zygiera • omówić reakcje bohaterów na recytację Bernarda Zygiera	• przedstawić Bernarda Zygiera jako buntownika • omówić konsekwencje opisanej lekcji	• zinterpretować tytuł powieści	• wypowiedzieć się na temat potrzeby nauki języka ojczystego
77. **Dojrzewanie, przyjaźń, nauka – Marcin Borowicz, Andrzej Radek, Bernard Zygier** (lektura obowiązkowa omawiana we fragmentach)	• przedstawić najważniejsze informacje o Marcinie Borowiczu, Andrzeju Radku i Bernardzie Zygierze	• wskazać najważniejsze osoby i czynniki, które wpłynęły na bohaterów	• wypowiedzieć się na temat wpływu pochodzenia, miejsca zamieszkania, statusu majątkowego i sytuacji rodzinnej na rozwój bohaterów • wymienić tytuły książek ważnych dla bohaterów i omówić znaczenie tych pozycji	• dokonać analizy procesu dojrzewania bohaterów	• podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowania tożsamości narodowej w czasach zaborów i obecnie
78. **Wiesz, umiesz, zdasz**	• przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	• wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu	• dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów powieści	• stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu	
79. i 80. **Podróż w czasy dwudziestolecia międzywojennego**	• określić ramy czasowe epoki • wskazać najważniejsze tendencje w epoce	• wymienić najważniejsze tendencje w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	• omówić kontekst historyczny epoki • odnieść termin *awangarda* do środków wyrazu i tematów wykorzystywanych w dwudziestoleciu międzywojennym	• omówić wybrane dzieło sztuki dwudziestolecia międzywojennego	• wskazać nawiązania do dwudziestolecia międzywojennego w sztuce współczesnej
81. **Wybór postawy**	• omówić treść wiersza • wymienić cechy Boga i	• omówić sytuację liryczną w utworze	• omówić stosunek szewczyka do otrzymanego daru	• sformułować przesłanie wiersza	• stworzyć tekst z wykorzystaniem

życiowej – *Szewczyk* Bolesława Leśmiana (lektura obowiązkowa)	szewczyka	• wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza	• zinterpretować postawę szewczyka		neologizmów
82., 83. i 84. **Kogut na drodze do sławy – *Artysta* Sławomira Mrożka** (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęcia *alegoria* • omówić treść tekstu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora tekstu • wyjaśnić postawę Koguta • skomentować zachowanie Lisa	• omówić alegoryczne znaczenie postaci • wskazać w tekście elementy komizmu	• odnieść postawę Koguta do wyobrażeń na temat artysty • sformułować morał	• podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów • porównać utwór Sławomira Mrożka z wybraną bajką zwierzęcą
85. **Jak napisać podanie?**	• wyjaśnić znaczenie pojęcia *podanie* • wymienić elementy, które powinny znaleźć się w podaniu	• zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby	• skorygować błędnie napisane podanie • napisać podanie	• zredagować za pomocą komputera podanie o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej	
86. i 87. **Grafika**	• wyjaśnić znaczenie pojęć: *grafika*, *rysunek*, *perspektywa*, *grafika artystyczna*, *ilustracja*, *plakat*, *animacja*, *logo*, *identyfikacja wizualna firmy*	• omówić elementy języka grafiki na wybranym przykładzie • wymienić i opisać najważniejsze techniki graficzne	• omówić środki wyrazu zastosowane przez autora wybranej grafiki • omówić tradycyjne techniki graficzne	• ocenić dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów	• przygotować prezentację na temat wybranego artysty grafika • stworzyć pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
88. **Mowa zależna i niezależna – przypomnienie wiadomości**	• wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną i zależną	• wskazać w podanym tekście przykłady mowy zależnej i niezależnej • zastosować poprawną interpunkcję przy zapisie dialogu	• zapisać dowolny dialog w mowie zależnej	• zredagować tekst z wypowiedziami w mowie zależnej • przekształcić mowę zależną na niezależną i odwrotnie	
89. **Wypowiedzenia wielokrotnie złożone**	• podzielić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wypowiedzenia składowe	• wskazać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym orzeczenia i równoważniki zdań	• rozpoznać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym relacje współrzędne i podrzędne	• przedstawić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wykresie	
90. i 91. **Podsumowanie** **Sprawdź, czy**	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami:	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i

potrafisz	*grafika, liryka, alegoria, reportaż, neologizm artystyczny, sztuka dwudziestolecia międzywojennego, mowa zależna i niezależna, zdania wielokrotnie złożone, podanie*			• właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	rozwiązywać problemy badawcze
92. **Wojna**	• opisać rysunek	• omówić sposób ukazania postaci na rysunku	• dokonać analizy stosunków międzyludzkich ukazanych na rysunku • odnieść treść rysunku do zwyczaju upamiętniania ważnych osób i wydarzeń poprzez pomniki	• przedstawić postawę wobec działań wojennych, która wynika z rysunku	• omówić tematykę i środki wyrazu innych dzieł Pawła Kuczyńskiego
93. **Czasy nietolerancji –** ***Złodziejka książek*** **Markusa Zusaka**	• wyjaśnić znaczenie pojęć: *faszyzm*, *rasizm* • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• omówić znaczenie czasu i miejsca akcji dla wymowy fragmentów utworu • omówić funkcję postaci Jessego Owensa we fragmentach tekstu • scharakteryzować Rudy'ego	• wyjaśnić przyczynę reakcji ojca na zachowanie Rudy'ego • omówić dialog pomiędzy ojcem i synem	• zinterpretować znaczenie dziecięcej naiwności Rudy'ego dla wymowy fragmentów tekstu	• zaprezentować sylwetkę Jessego Owensa • przedstawić kontekst historyczny fragmentów tekstu na podstawie dowolnych źródeł
94. i 95. **Czasy wojny i okupacji**	• określić ramy czasowe epoki	• wymienić najważniejsze zjawiska kulturowe związane z okresem wojny i okupacji	• omówić dzieła sztuki z okresu wojny i okupacji	• dokonań analizy środków wyrazu wykorzystanych przez twórców omawianych dzieł	• podjąć dyskusję na temat różnych sposobów przedstawiania tragedii II wojny światowej
96. **Wojenna pożoga i marzenia – liryka Krzysztofa Kamila Baczyńskiego** (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • wskazać środki językowe oddziałujące na zmysły	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • omówić sytuację liryczną w wierszu	• określić funkcję oddziaływania na zmysły w wierszu • omówić kontekst biograficzny utworu	• omówić funkcję kontrastu pomiędzy początkowymi strofami a zakończeniem wiersza	• podjąć dyskusję na temat wpływu wojny na odczucia człowieka z wykorzystaniem innych znanych sobie tekstów kultury
97. ***Kamienie na szaniec*** **Aleksandra Kamińskiego –**	• omówić treść utworu • określić rodzaj narracji	• określić ramy czasowe utworu • wskazać w utworze elementy gawędy	• określić tematykę tekstu • wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do opisywanego świata	• zinterpretować sens tytułu	• omówić kontekst historyczny utworu

pomiędzy gawędą harcerską a literaturą faktu (lektura obowiązkowa)		harcerskiej			
98. **W służbie małego sabotażu i dywersji – *Kamienie na szaniec* Aleksandra Kamińskiego** (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenałem	• wyjaśnić różnice pomiędzy sabotażem a dywersją • omówić akcje sabotażowe i dywersyjne bohaterów utworu	• wypowiedzieć się na temat skutków działań sabotażowych i dywersyjnych	• omówić przyczyny i skutki akcji pod Arsenałem	• porównać sposób przedstawienia akcji pod Arsenałem w książce Aleksandra Kamińskiego i filmie Roberta Glińskiego
99. i 100. **Alek, Rudy i Zośka jako przedstawiciele pokolenia wojennego** (lektura obowiązkowa)	• omówić losy bohaterów utworu	• przedstawić i scharakteryzować bohaterów utworu • zdefiniować pojęcie *patriotyzm* w kontekstach historycznym i współczesnym	• przedstawić hierarchię wartości bohaterów książki przed wybuchem wojny oraz w czasie okupacji • zaprezentować bohaterów utworu jako przedstawicieli pokolenia wojennego	• omówić dylematy moralne bohaterów tekstu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia *czasu pogardy* w utworze	• wypowiedzieć się na temat fenomenu Polskiego Państwa Podziemnego
101. **Wiesz, umiesz, zdasz**	• przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	• wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu	• dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu	• stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu	
102. ***Czas pogardy* w wierszu Irit Amiel *** [*Pierwszy wchodzi do Komory Król Maciuś Pierwszy…*]**	• omówić treść wiersza • wyjaśnić znaczenie pojęcia *Holocaust* • wymienić upersonifikowane pojęcia użyte w utworze	• omówić sytuację liryczną w utworze • wyjaśnić znaczenie każdego z upersonifikowanych pojęć użytych w utworze • omówić funkcję powtarzania ostatnich sylab	• wskazać w wierszu nawiązania do twórczości Janusza Korczaka i określić ich funkcję • zinterpretować zabieg nazwania Janusza Korczaka *ostatnim Mohikaninem* • przedstawić i zinterpretować sposób zachowania uosobionych wartości	• zinterpretować funkcję zabiegu uosobienia wartości • omówić wymowę wiersza	• przedstawić kontekst historyczny utworu • wypowiedzieć się na temat budapeszteńskiego pomnika upamiętniającego ofiary Holocaustu
103. **Jak żyć po wojnie? – *Pierwsza przechadzka* Leopolda Staffa**	• omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego wiersza	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • opisać sytuację liryczną w tekście	• omówić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym utworu • omówić sposób przedstawienia w wierszu	• zinterpretować funkcję powtórzenia • wyjaśnić, w jaki sposób zastosowanie form czasu przeszłego	• odnaleźć konteksty i nawiązania

		• wskazać w wierszu elementy rzeczywistości powojennej	rzeczywistości powojennej	wpływa na atmosferę wiersza	
104. i 105. Jak przygotować CV?	• wyjaśnić znaczenie pojęcia *CV* (*curriculum vitae*) • wymienić elementy CV	• zgromadzić informacje, które powinny znaleźć się w CV	• uporządkować informacje przydatne do napisania CV • skorygować błędy w CV	• zredagować oficjalne CV	
106. i 107. Jak napisać list motywacyjny?	• wyjaśnić znaczenie pojęcia *list motywacyjny* • wymienić elementy listu motywacyjnego	• zgromadzić informacje przydatne do napisania listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenie	• uporządkować informacje potrzebne do napisania listu motywacyjnego	• ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych • zredagować list motywacyjny	
108. Fonetyka – przypomnienie wiadomości	• wyjaśnić znaczenie pojęć: *głoska*, *litera*, *ubezdźwięcznienie*, *udźwięcznienie* • przedstawić podział głosek • wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim	• rozpoznać rodzaje głosek • poprawnie podzielić wyrazy na sylaby • wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe	• skorygować błędy w podziale wyrazów na sylaby • poprawnie akcentować wyrazy stanowiące wyjątki od reguły	• określić kierunek upodobnienia • skorygować błędy w akcentowaniu	
109. i 110. Słowotwórstwo – przypomnienie wiadomości	• wyjaśnić znaczenie pojęć: *wyraz podstawowy*, *wyraz pochodny*, *temat słowotwórczy*, *formant*, *przedrostek*, *przyrostek*, *wrostek*, *formant zerowy*, *oboczność*, *rodzina wyrazów*, *rdzeń*, *wyraz pokrewny*, *oboczność* • wymienić kategorie słowotwórcze	• wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych • przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej • wskazać wyrazy należące do jednej rodziny	• wskazać w podanych parach wyrazy podstawowe i pochodne • wskazać formant w wyrazie pochodnym • wskazać w rodzinie wyrazów rdzeń i oboczności	• dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów • stworzyć wyrazy należące do wskazanych kategorii słowotwórczych • sporządzić wykres rodziny wyrazów	
111. i 112. Podsumowanie Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: *wojna i okupacja*, *sztuka o wojnie*, *fonetyka*, *słowotwórstwo*, *CV*, *list motywacyjny*	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

113. **Dostrzec piękno**	• opisać obraz	• omówić kompozycję dzieła	• omówić sposób ukazania postaci na pierwszym planie • omówić sposób oddania na obrazie gwaru ulicy • omówić funkcję kolorystyki dzieła	• zinterpretować tytuł obrazu	• zaprezentować różne sposoby przedstawiania miasta w tekstach kultury
114. **Zatrzymać piękno**	• omówić treść fragmentów tekstu • określić, co szkodziło pięknej twarzy Nino • wyjaśnić znaczenie pojęcia *powiastka filozoficzna*	• wyjaśnić, dlaczego Nino schował twarz do kuferka • wyjaśnić znaczenie frazeologizmów: *stracić twarz*, *zachować twarz* i *twarzą w twarz*	• omówić pytania zadane przez uczonego Kru • wskazać w tekście cechy powiastki filozoficznej	• wyjaśnić symboliczne znaczenie chowania twarzy • omówić przenośne znaczenie tekstu	• zinterpretować tekst w kontekście mitu o Narcyzie • podjąć dyskusję na temat pogoni za pięknem cielesnym
115. **Przystanek współczesność**	• wymienić imiona i nazwiska polskich noblistów literackich	• przybliżyć sylwetkę jednego z polskich noblistów literackich	• zrekonstruować treść fragmentów wybranej mowy noblowskiej	• wypowiedzieć się na temat fragmentów mów noblowskich	• wypowiedzieć się na temat wybranego utworu dowolnego noblisty literackiego
116. **Odnaleźć piękno życia**	• omówić treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohatera utworu • omówić znaczenia dosłowne i przenośne fragmentów tekstu • odnieść utwór do definicji przypowieści	• zinterpretować porównanie życia do kartki • zinterpretować diagnozę lekarki	• wyjaśnić symbolikę duszy, którą zgubił bohater tekstu • sformułować przesłanie płynące z utworu	• zinterpretować ilustracje Joanny Concejo w kontekście utworu
117. **Potrzeba kochania**	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat bohatera lirycznego utworu • określić, w czyim imieniu mówi podmiot liryczny wiersza	• wyjaśnić, na czym polega sprzeczność w relacji człowieka z kotem	• zinterpretować puentę utworu w kontekście jego całości • sformułować przesłanie wiersza	• wypowiedzieć się na temat funkcji piękna na plakacie schroniska
118. **Uważne spojrzenie**	• nazwać postawy zaprezentowane w wierszu	• omówić dwie postawy zaprezentowane w wierszu	• sformułować temat wiersza	• odnieść przesłanie wiersza do znanych sobie osób, zjawisk i bohaterów tekstów kultury • wyjaśnić, z czego mogą wynikać różne sposoby postrzegania świata	• podjąć dyskusję na temat potrzeby ciekawości świata
119.	• odtworzyć najważniejsze	• wykorzystywać	• wyciągać wnioski	• poprawnie	• wykorzystywać bogate

Podsumowanie	fakty i opinie	najważniejsze konteksty	• przedstawiać własne stanowisko	interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
120. i 121. Spotkanie z lekturami	• wymienić motywy i tematy podejmowane w lekturach obowiązkowych	• wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas prezentowania różnych typów bohaterów	• wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas omawiania podanych problemów	• problematyzować treść lektur obowiązkowych	• wykorzystywać treść lektur obowiązkowych podczas prac kreatywnych